

Bridge for livet: Sosial tilhørighet gjennom tankeidrett

Brukerstyrt tankeidrett for å øke hørselshemmede ungdommers sosiale tilhørighet.

HLF Briskeby Skole og Kompetansesenter AS
Prosjektleder: Øystein Hanevik

Bakgrunn for prosjektet

Knytte sosiale nettverk og delta aktivt i samfunnslivet

Hørselshemmede har ekstra utfordringer med språk, kommunikasjon og deltakelse i det sosiale liv. De kan også ha utviklet en usikkerhet og sårbarhet i forhold til å delta aktivt i samtaler og ulike deler av samfunnslivet, som frivillige organisasjoner, politikk, etc. De kan generelt ha vanskeligheter med å etablere gode og trygge sosiale nettverk. Samtidig er det dokumentert at forekomsten av psykiske lidelser, særlig angst og depresjon, er høyere blant hørselshemmede sammenlignet med normalthørende. I følge Fossen (2010) kan det se ut til at de vanligste psykiske symptomer hos tunghørte/ hørselshemmede barn er sosial tilbaketrekning, isolasjon/ensomhet, lav selvtillit og depressive symptomer.

Etablere arenaer for sosiale nettverk og sosial mestring

Fordi hørselshemmede har utfordringer i forhold til å delta i sosiale aktiviteter er det viktig å etablere arenaer som gir hørselshemmede muligheter til å etablere gode sosiale nettverk som også inkluderer normalt hørende. Slike arenaer vil fungere best dersom de er slik tilrettelagt at hørselshemmingen ikke blir av betydning, aktiviteter som sikrer at de hørselshemmede ungdommene kan delta på lik linje med de normalt hørende og gi dem økt mestring og glede i å delta i sosiale aktiviteter. Positive sosiale erfaringer fører til økt lyst og mestring til å delta sosialt, økt sosial trygghet og mindre fare for isolering og tilbaketrekking.

Bridge.

Bridge er et kortspill og en tankesport, den blir utøvet av mennesker i alle aldre og fra alle samfunnslag. Dette oppøver samarbeidsevnen, og utvikler toleranse for ulike typer mennesker. Bridge spilles over hele verden og i Norge finnes det en bridgeklubb i så å si hver eneste kommune. Bridgen i Norge er organisert gjennom Norsk Bridgeforbund. I dagens mobile/digitale samfunn kan bridgeklubbene være en god inngangsport til å skaffe seg et sosialt nettverk når man slår seg ned på et nytt sted. Bridge har spillere i alle aldre og av begge kjønn og med ulik bakgrunn. Bridgen kan derfor bidra til forståelse på tvers av tradisjonelle skillelinjer og være en felles møteplass i lokalsamfunnet. I tillegg er det å anse som deltakelse i frivillige organisasjoner, man utvikler derfor også demokratiforståelse, og man deltar i det demokratiske samfunn. Bridge er en sport der suksess er avhengig av i hvilken grad man evner å utvikle et godt samarbeid med sin medspiller (makker). Samarbeidet forankres gjennom inngåelse av avtaler mellom to likeverdige partnere, der man vil erfare at disiplin med hensyn på å underkaste seg og holde inngåtte avtaler er nødvendig for å opparbeide og vedlikeholde et gunstig samarbeidsklima mellom partene. Ungdommene vil erfare at brudd på avtaler vil innebære at tilliten mellom partene i makkerskapet brytes ned, og dermed også resultere i at den viktigste forutsetningen for å lykkes i spillet ikke lenger er tilstede.

Bridge som sosial arena

Bridge har flere fordeler som en sosial arena der hørselshemmede og normalt hørende kan møtes uten at hørselshemmingen blir merkbar. I bridge samarbeider man parvis og to par spiller mot hverandre. All kommunikasjon mellom makkerne foregår ved hjelp av meldebrikker, muntlig kommunikasjon mellom makkerne er ikke tillat, hørselshemmingen har altså ingen betydning i spillet. Selv om det er mange spillere til stede i lokalet, spiller to og to par mot hverandre ved små bord – det betyr 4 mennesker som sitter slik til at eventuelle samtaler før og etter spillet skjer i en ramme som er oversiktlig for den hørselshemmede, det er få deltakere i samtalen og den hørselshemmede har god mulighet til å munnavlese.

Målsetting

Som beskrevet i avsnittene ovenfor, har unge hørselshemmede en rekke utfordringer i sosiale sammenhenger og knytte sosiale nettverk. Prosjektet Bridge for livet skal etablere et effektivt rehabiliteringstiltak rettet mot disse utfordringene, slik det går fram av prosjektets målsettinger, beskrevet nedenfor. Gjennom HLF Briskeby skole og kompetansesenter og Norsk Bridgeforbunds kompetanse har prosjektet svært gode forutsetninger for å lykkes og nå disse målsettingene. HLF Briskeby Skoles elevtilgang og Norsk Bridgeforbunds rekrutteringsavdeling sikrer god tilgang på deltakere til prosjektet. Prosjektet har som mål i løpet av prosjektperioden å etablere en klubb med cirka 40 medlemmer, halvparten av disse vil være hørselshemmede ungdommer.

1. Produkter

Prosjektet skal i løpet av prosjektperioden etablere en permanent rekrutteringsavdeling for unge bridgespillere, hørselshemmede og normalt hørende, organisert gjennom Norsk Bridgeforbund og lokalisert til HLF Briskeby Skole og Kompetansesenter. Rekrutteringsavdelingen vil drive opplæring i bridge og arrangere faste klubbkvelder og turneringer samt sørge for deltakelse i andre bridgeturneringer medlemmene ønsker å delta i. Antall medlemmer vil være rundt 40.

2. inkludering og sosialt nettverk

Rekrutteringsavdelingen skal bli en sosial arena der ungdommer med interesse for bridge som tanksport og sosial aktivitet kan møtes og hvor idretten kan læres og drives på alle nivåer fra hobbybasis til internasjonal representasjon.

3. Rehabilitering -Myndiggjøring, mestring og sosial trygghet

Den overordnede målsettingen med rekrutteringsavdelingen, i prosjektperioden og i den videre drift etter prosjektperioden, er å virke rehabiliterende for de deltakende hørselshemmende ungdommene ved at de:

- Opparbeider seg kompetanse og mestring i sosiale aktiviteter sammen med normalt hørende og skaffer seg sosiale nettverk for livet.

- Opparbeider seg kunnskaper i idretten bridge og derigjennom skaffer seg tilgang til et sosialt miljø som har klubber i nesten alle kommuner i Norge.
- Opparbeider seg kompetanse i samarbeid, kommunikasjon samt kognitive ferdigheter gjennom å utøve tankesporten bridge.
- Opparbeider seg kompetanse og trygghet i hvordan de kan være som aktive aktører i egne liv og i samfunnet ellers.
- -Opplever mestring gjennom å delta i aktiviteter hvor hørselshemmingen ikke er av betydning og der forskjellene mellom hørselshemmede og normalt hørende hvikes ut.
- Myndiggjør seg selv gjennom den kompetansen de tilegner seg i idretten og gjennom sosial tilhørighet og gjennom egen mestring.

Målgruppe

Prosjektet skal tilbys hørselshemmede ungdommer fra hele landet i alder fra 13 til 25 år. HLF Briskeby skole og kompetansesenter AS samt HLF/HLFU har svært gode kontaktnett til brukergruppen og således sikres at flest mulig mottar tilbudet. En viktig del av prosjektet er at rekrutteringsavdelingen skal bli en arena der hørselshemmede og normalt hørende deltar på lik linje og slik sørger for økt inkludering av hørselshemmede i samfunnet. Gjennom Norsk Bridgeforbund skal normalt hørende ungdommer rekrutteres prosjektet som vil bli til en permanent rekrutteringsavdeling med opplæring, spillkvelder og turneringer for Bridge når prosjektperioden er over.

Samarbeidspartnere

Prosjektet springer ut av fagmiljøet ved Briskeby og brukerorganisasjonen HLF/HLFU. Fagpersoner vil hentes internt fra både HLF, den videregående skolen ved Briskeby og fra Briskebys fagmiljø for rehabilitering og rådgivning av voksengruppen.

Prosjektet er anbefalt av HLFU. Det er avtalt samarbeid med HLFU om bistand til rekruttering av deltakere og samarbeidsmøter i prosjektperioden for å sikre at prosjektet hele veien legges opp på en måte som treffer brukerne best mulig.

Norsk Bridgeforbund er samarbeidspartner i forhold til opplæring og organisering. Rekrutteringsavdelingen vil være direkte knyttet til Norsk Bridgeforbund. Kontaktperson er Marianne Harding, Tlf.: 47 47 94 00 - Mobil: 90 78 90 70

Organisering

Referansegruppe: Fagpersoner ved Briskeby og samarbeidspartnere (brukere og fagpersoner), Referansegruppe er ikke endelig fastsatt.

Styingsgruppe: Vigdis Lygren (adm. dir. Briskeby), Berit E. Tollefsen (rektor Briskeby).

Foreløpig prosjektteam ved Briskeby:

Prosjektleder: Øystein Hanevik: Utdannet lektor med Master i tilpasset opplæring og inkludering. Lang erfaring fra arbeid med hørselshemmede (undervisning i norsk og fremmedspråk). Lektor Briskeby.

Prosjektmedarbeider: May Lene Nystrand: Utdannet sosionom med mastergrad i psykisk helsearbeid fra Høgskolen i Buskerud. Lang erfaring fra arbeid med hørselshemmede. Jobber nå som leder for elevtjenesten/ sosialkonsulent ved HLF Briskeby Skole og Kompetansesenter AS.

Prosjektmedarbeider: Erlend Hammersgård, medlem av HLFUs styre og elev ved HLF Briskeby skole og kompetansesenter AS.

Virkemidler/Tiltak og fremdriftsplan

Vi vil nå flest mulig av unge hørselshemmede i hele landet med invitasjon til å delta i prosjektet. Invitasjonene skal sendes ut gjennom HLFU, bladet Din Hørsel, fylkesaudiopedagogtjenestene, gjennom HLF Briskeby skole og kompetansesenters kanaler. Norsk Bridgeforbund skal rekruttere normalt hørende ungdommer. Forbundet har klubber i de fleste kommuner i Norge og vil tilby ungdommer i klubbene å delta i prosjektet og driften videre. Dessuten vil klubbene rekruttere nye deltakere i sitt nærrområde og forbundet sentralt vil bruke de rekrutteringskanalene de selv har, blant annet internett, medlemsblad og klubber. Det er ingen begrensning på antall deltakere. Alle kan delta gjennom hele prosjektperioden og så lenge de ønsker å være med videre utover prosjektperioden når rekrutteringsavdelingen er etablert permanent. Etter prosjektperioden skal rekrutteringsavdelingen drives videre på permanent basis i samarbeid mellom HLF Briskebys Skole og Kompetansesenter, HLFU og Norsk Bridgeforbund . Prosjektet vil gå over to år fordi det tar tid å etablere en ny klubb og et stabilt medlemstall. Den to-årige prosjektperioden vil være avhengig av økonomisk støtte slik det framgår av budsjettet, for å rekruttere og gjøre tilbudet kjent for brukergruppen.

Rekrutteringsfasen anslås fra januar til og med april 2014

Første samling på Briskeby april 2014 – i løpet av april og mai skal det gjennomføres et helgekurs og turnering i Bridge. Kurset gjennomføres i en sosial ramme inkludert reise og overnatting på egnet sted for å skape en god sosial kontakt mellom deltakerne Deretter faste klubbkvelder i lokaler tilknyttet HLF Briskeby Skole og Kompetansesenter en dag i uken framover.

Andre samling på Briskeby september 2014 – i løpet av oktober skal det gjennomføres et helgekurs og turnering i Bridge. Kurset gjennomføres i en sosial ramme inkludert reise og overnatting på egnet sted for å skape en god sosial kontakt mellom deltakerne Gjennom hele høsten faste klubbkvelder i lokaler tilknyttet HLF Briskeby Skole og Kompetansesenter en dag i uken framover

Tredje samling på Briskeby januar 2015 – i løpet av februar skal det gjennomføres et helgekurs og turnering i Bridge. Kurset gjennomføres i en sosial ramme inkludert reise og overnatting på egnet sted for å skape en god sosial kontakt mellom deltakerne

Gjennom hele høsten faste klubbkvelder i lokaler tilknyttet HLF Briskeby Skole og Kompetansesenter en dag i uken framover

Fjerde samling på Briskeby september 2015 – i løpet av oktober skal det gjennomføres et helgekurs og turnering i Bridge. Kurset gjennomføres i en sosial ramme inkludert reise og overnatting på egnet sted for å skape en god sosial kontakt mellom deltakerne
Gjennom hele høsten faste klubbkvelder i lokaler tilknyttet HLF Briskeby Skole og Kompetansesenter en dag i uken framover

De fire helgesamlingene er en nødvendig del av rekrutteringsarbeidet og arbeidet med å skape et trygt og godt sosialt miljø i klubben. Helgesamlingene er til for å få nye medlemmer integrert i miljøet og sørge for god opplæring i bridge.

I desember 2015 avsluttes prosjektet, men rekrutteringsavdelingen er etablert og drives videre av BBY og Norsk Bridgeforbund på samme nivå som under prosjektfasen..

Budsjett

Kostnad	2014	2015
Prosjektleder 10 % stilling	70.000	70.000
Invitasjoner	10.000	10.000
Eksterne tjenester kurs/ veiled	10.000	10.000
Helgesamlinger	100.000	100.000
Bridgeutstyr	50.000	20.000
Andre kostnader	15.000	15.000
Sum	255.000	225.000
Sum totalt for prosjektet	480.000,-	

Oppstart/Avslutning.

Oktober 2013/ desember 2015

Kontaktperson

Øystein Hanevik, oeystein.hanevik@statped.no 91915410.

Kilder:

Fossen, Johanne D (2010) *"Man må jo ha evnen til å ville..."*

Tunghørt ungdom beskriver sin tilværelse i ordinær videregående skole. Drammen. Høgskolen i Buskrud

Johansen, Torfinn (2009) *Hørselshemmete og psykososial utvikling* Hvilke erfaringer har de? Oslo. Universitetet i Oslo

